

Molimo korisnike da prilikom uporabe podataka
obvezno navedu izvor

GODINA: VII

SARAJEVO, 26.11.2020.

BROJ: 3

POSLOVNE STATISTIKE

INDEKSI PROMETA DISTRIBUTIVNE TRGOVINE U BIH, III TROMJESEČJE 2020

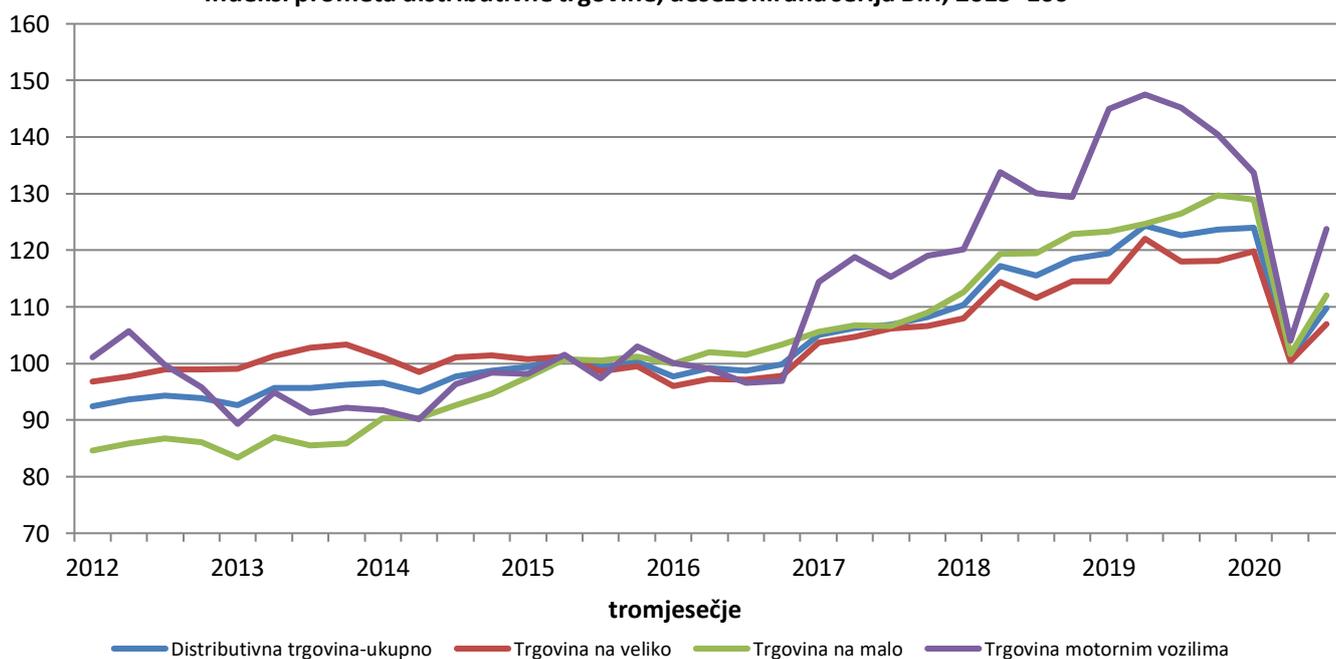
Ukupan desezonirani promet distributivne trgovine u trećem tromjesečju 2020. godine u BiH zabilježio je rast u iznosu od 8,5% u odnosu na drugo tromjesečje 2020. godine. Rast prometa zabilježen je u trgovini na veliko u iznosu od 6,5%, trgovini na malo u iznosu od 10,2% dok je u trgovini na veliko i malo motornim vozilima i motociklima rast prometa iznosio 19,0%.

Najveći rast prometa ostvaren je u djelatnosti trgovina motociklima, dijelovima i priborom za motocikle te održavanje i popravak motocikala u iznosu od 44,3%, dok je najveći pad prometa ostvaren u djelatnosti trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u specijaliziranim prodavnicama u iznosu od 15,8%.

Indeks prometa distributivne trgovine u BiH u trećem tromjesečju 2020. godine ostvario je rast od 9,7% u odnosu na baznu (2015) godinu. Rast indeksa prometa ostvaren je u trgovini na veliko i malo motornim vozilima i motociklima za 23,8%, trgovini na malo 12,0%, dok je u trgovini na veliko rast prometa iznosio 7,0% u odnosu na baznu (2015) godinu.

Dati podaci su desezonirani.

Indeksi prometa distributivne trgovine, desezonirana serija BiH, 2015=100

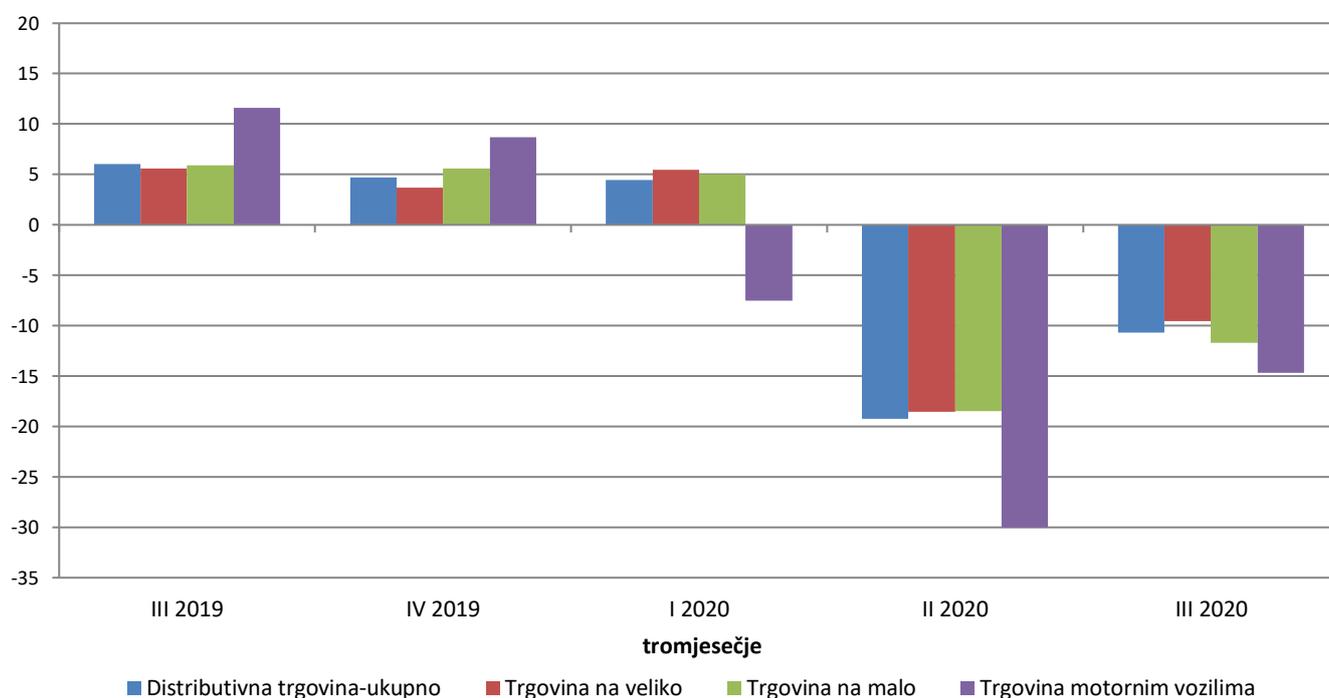

Ukupan promet distributivne trgovine u BiH, kalendarski prilagođen, u trećem tromjesečju 2020. godine zabilježio je pad u iznosu od 10,7% u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine. Pad prometa ostvaren je u trgovini na veliko i malo motornim vozilima i motociklima od 14,7%, trgovini na veliko od 9,5%, te u trgovini na malo u iznosu od 11,7%.

Najveći rast prometa ostvaren je u djelatnosti trgovina motociklima, dijelovima i priborom za motocikle te održavanje i popravak motocikala u iznosu od 104,0% dok je najveći pad zabilježen u djelatnosti trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama u iznosu od 29,8%.

Dati podaci su kalendarski prilagođeni.

Godišnje stope promjene distributivne trgovine, kalendarski prilagođena serija

U strukturi ostvarenog prometa ukupne trgovine (izvorni, neprilagođeni podaci) u trećem tromjesečju 2020. godine najveće učešće ostvareno je u trgovini na veliko (55,5%), potom slijede trgovina na malo (39,0%) te trgovina i održavanje motornih vozila i motocikala (5,5%).

Tablica 1: Osnovni nominalni pokazatelji prometa distributivne trgovine u BiH

Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	sezonski prilagođeni podaci				kalendarski prilagođeni podaci		
	<u>III 2020</u> II 2020	<u>II 2020</u> I 2020	<u>III 2020</u> ø2019	<u>III 2020</u> ø2015	<u>III 2020</u> III 2019	<u>II 2020</u> II 2019	<u>I 2020</u> I 2019
Distributivna trgovina -ukupno	8,5	-18,5	-10,4	9,7	-10,7	-19,2	4,5
Trgovina na veliko i malo motornim vozilima i motociklima	19,0	-22,2	-14,4	23,8	-14,7	-30,0	-7,5
Trgovina na veliko	6,5	-16,2	-9,5	7,0	-9,5	-18,5	5,4
Trgovina na malo	10,2	-21,1	-11,1	12,0	-11,7	-18,5	5,0

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

Tablica 2: Tromjesečne stope promjene prometa distributivne trgovine izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	<u>III 2019</u>	<u>IV 2019</u>	<u>I 2020</u>	<u>II 2020</u>	<u>III 2020</u>
		II 2019	III 2019	IV 2019	I 2020	II 2020
G	Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	-1,4	0,9	0,3	-18,5	8,5
45	Trgovina na veliko i malo motornim vozilima i motociklima, popravka motornih vozila i motocikala	-1,6	-3,3	-4,8	-22,2	19,0
45.1	Trgovina motornim vozilima	0,0	-4,7	-8,0	-26,1	27,9
45.2	Održavanje i popravka motornih vozila	-8,2	-2,7	-3,8	-27,2	25,0
45.3	Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila	-2,3	-1,4	-0,7	-16,5	7,6
45.4	Trgovina motociklima, dijelovima i priborom za motocikle te održavanje i popravka motocikala	-0,6	17,7	17,7	2,5	44,3
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	-3,3	0,1	1,5	-16,2	6,5
46.1	Trgovina na veliko uz nakandu ili na temelju ugovora	-14,8	1,3	-1,3	-16,3	16,2
46.2	Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i živim životinjama	3,1	5,9	3,9	3,6	1,6
46.3	Trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima	0,8	-2,2	8,0	-15,6	6,0
46.4	Trgovina na veliko proizvodima za kućanstvo	-2,5	1,3	2,0	-12,3	7,3
46.5	Trgovina na veliko informacijsko-komunikacijskom opremom	0,4	10,6	-2,3	3,8	7,8
46.6	Trgovina na veliko strojevima, opremom i priborom	-9,6	0,2	-15,4	-14,6	8,5
46.7	Ostala specijalizirana trgovina na veliko	-6,0	-0,5	-0,5	-21,5	5,4
46.9	Nespecijalizirana trgovina na veliko	-1,0	1,0	1,4	-15,4	7,3
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	1,5	2,5	-0,6	-21,1	10,2
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	3,3	-1,7	-8,3	-29,9	11,2
47-47.3	Trgovina na malo osim trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	0,9	4,1	2,1	-18,3	9,9

* *desezonirani podaci*

* *podaci za prethodno razdoblje su revidirani*

Tablica 3: Godišnje stope promjene prometa distributivne trgovine izračunate iz nominalnih indeksa

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	IV 2019	I 2020	II 2020	III 2020	I-III 2020
		IV 2018	I 2019	II 2019	III 2019	I-III 2019
G	Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	4,7	4,5	-19,2	-10,7	-9,3
45	Trgovina na veliko i malo motornim vozilima i motociklima, popravka motornih vozila i motocikala	8,7	-7,5	-30,0	-14,7	-18,0
45.1	Trgovina motornim vozilima	8,1	-4,9	-35,2	-17,0	-20,2
45.2	Održavanje i popravka motornih vozila	-0,6	-11,2	-38,2	-14,6	-22,2
45.3	Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila	11,3	-10,5	-20,1	-11,9	-14,3
45.4	Trgovina motociklima, dijelovima i priborom za motocikle te održavanje i popravak motocikala	38,1	29,4	25,9	104,0	53,4
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	3,7	5,4	-18,5	-9,5	-8,5
46.1	Trgovina na veliko uz naknadu ili na temelju ugovora	-7,4	2,2	-28,7	-2,7	-11,7
46.2	Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i živim životinjama	12,9	13,4	18,1	17,8	16,4
46.3	Trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima	11,1	14,3	-10,1	-5,5	-1,7
46.4	Trgovina na veliko proizvodima za kućanstvo	7,4	11,4	-14,4	-2,3	-2,2
46.5	Trgovina na veliko informacijsko-komunikacijskom opremom	22,5	11,1	11,0	22,8	15,2
46.6	Trgovina na veliko strojevima opremom i priborom	15,1	-10,5	-35,4	-21,5	-23,8
46.7	Ostala specijalizirana trgovina na veliko	-3,7	-2,2	-27,4	-18,2	-17,1
46.9	Nespecijalizirana trgovina na veliko	3,0	7,6	-14,9	-7,3	-5,7
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5,6	5,0	-18,5	-11,7	-9,2
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	4,6	-4,1	-34,8	-29,8	-24,5
47-47.3	Trgovina na malo osim trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	6,0	8,1	-12,6	-4,7	-3,7

kalendarski prilagođeni podaci

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

Tablica 4: Tromjesečna serija nominalnih indeksa prometa distributivne trgovine, 2015=100

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	2019		2020		
		III	IV	I	II	III
G	Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	122,6	123,6	124,0	101,1	109,7
45	Trgovina na veliko i malo motornim vozilima i motociklima, popravka motornih vozila i motocikala	145,2	140,4	133,7	104,0	123,8
45.1	Trgovina motornim vozilima	163,3	155,6	143,2	105,9	135,4
45.2	Održavanje i popravka motornih vozila	135,4	131,7	126,7	92,3	115,4
45.3	Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila	127,0	125,3	124,4	103,9	111,9
45.4	Trgovina motociklima, dijelovima i priborom za motocikle te održavanje i popravak motocikala	104,5	123,0	144,8	148,4	214,2
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	118,0	118,1	119,9	100,5	107,0
46.1	Trgovina na veliko uz naknadu ili na temelju ugovora	92,8	94,0	92,8	77,7	90,3
46.2	Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i živim životinjama	106,8	113,1	117,5	121,8	123,7
46.3	Trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima	110,9	108,5	117,2	98,9	104,9
46.4	Trgovina na veliko proizvodima za kućanstvo	121,6	123,2	125,7	110,3	118,3
46.5	Trgovina na veliko informacijsko-komunikacijskom opremom	115,3	127,6	124,6	129,4	139,4
46.6	Trgovina na veliko strojevima opremom i priborom	212,1	212,6	179,8	153,5	166,5
46.7	Ostala specijalizirana trgovina na veliko	125,4	124,7	124,1	97,4	102,7
46.9	Nespecijalizirana trgovina na veliko	103,7	104,7	106,2	89,8	96,3
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	126,5	129,7	128,9	101,7	112,0
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	134,5	132,2	121,2	84,9	94,4
47-47.3	Trgovina na malo osim trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	123,7	128,8	131,6	107,4	118,1

* *desezonirani podaci*

* *podaci za prethodno razdoblje su revidirani*

Tablica 5: Nominalni pokazatelji prometa distributivne trgovine - izvorna (neprilagođena) serija

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010	stope promjene			indeksi prometa 2015=100				
		III 2020	III 2020	III 2020	III 2019	IV 2019	I 2020	II 2020	III 2020
		II 2020	III 2019	ø2019					
G	Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala	17,1	-10,7	-2,8	133,3	128,3	107,1	101,7	119,1
45	Trgovina na veliko i malo motornim vozilima i motociklima, popravka motornih vozila i motocikala	19,3	-14,7	-12,5	147,7	152,2	116,1	105,7	126,1
45.1	Trgovina motornim vozilima	20,1	-17,0	-13,6	165,0	153,4	132,1	113,9	136,9
45.2	Održavanje i popravka motornih vozila	33,3	-14,6	-12,4	141,5	146,8	103,7	90,7	120,9
45.3	Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila	15,5	-11,9	-11,8	129,8	152,3	100,6	99,0	114,3
45.4	Trgovina motociklima, dijelovima i priborom za motocikle te održavanje i popravak motocikala	52,4	97,9	158,1	128,7	73,8	101,3	167,1	254,8
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	15,1	-10,2	-2,8	128,6	123,4	104,2	100,4	115,5
46.1	Trgovina na veliko uz naknadu ili na temelju ugovora	23,8	-2,7	3,6	103,7	98,9	74,2	81,4	100,8
46.2	Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i živim životinjama	-8,4	17,8	13,1	100,9	98,6	126,2	129,9	118,9
46.3	Trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima	15,2	-5,5	6,9	122,4	111,4	99,8	100,4	115,7
46.4	Trgovina na veliko proizvodima za kućanstvo	19,4	-7,2	-3,2	131,3	133,7	121,0	102,0	121,9
46.5	Trgovina na veliko informacijsko-komunikacijskom opremom	15,5	22,8	16,2	111,2	151,4	112,2	118,2	136,6
46.6	Trgovina na veliko strojevima opremom i priborom	14,4	-21,5	-19,4	222,1	240,8	149,5	152,6	174,4
46.7	Ostala specijalizirana trgovina na veliko	14,1	-18,2	-10,6	139,4	127,4	103,4	99,9	114,1
46.9	Nespecijalizirana trgovina na veliko	15,5	-7,3	-0,1	111,6	110,6	93,4	89,6	103,5
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	19,9	-10,8	-1,2	138,5	132,4	110,3	103,0	123,5
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	26,8	-29,8	-18,1	152,8	136,3	100,7	84,5	107,2
47-47.3	Trgovina na malo osim trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama	18,0	-3,3	5,0	133,6	131,1	113,6	109,4	129,1

*podaci za prethodno razdoblje su revidirani

Prilog: Izvod iz Klasifikacije djelatnosti KD BiH 2010

Šifra KD BiH 2010	Naziv djelatnosti - KD BiH 2010
G	Trgovina na veliko i malo; popravka motornih vozila i motocikala
45	Trgovina na veliko i malo motornim vozilima i motociklima, popravka motornih vozila i motocikala
45.1	Trgovina motornim vozilima
45.2	Održavanje i popravak motornih vozila
45.3	Trgovina dijelovima i priborom za motorna vozila
45.4	Trgovina motociklima, dijelovima i priborom za motocikle te održavanje i popravak motocikala
46	Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima
46.1	Trgovina na veliko uz naknadu ili na temelju ugovora
46.2	Trgovina na veliko poljoprivrednim sirovinama i živim životinjama
46.3	Trgovina na veliko hranom, pićem i duhanskim proizvodima
46.4	Trgovina na veliko proizvodima za kućanstvo
46.5	Trgovina na veliko informacijsko-komunikacijskom opremom
46.6	Trgovina na veliko strojevima, opremom i priborom
46.7	Ostala specijalizirana trgovina na veliko
46.9	Nespecijalizirana trgovina na veliko
47	Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima
47.1	Trgovina na malo u nespecijaliziranim prodavnicama
47.2	Trgovina na malo hranom, pićima i duhanskim proizvodima u specijaliziranim prodavnicama
47.3	Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama
47.4	Trgovina na malo informacijsko-komunikacijskom opremom u specijaliziranim prodavnicama
47.5	Trgovina na malo ostalom opremom za domaćinstvo u specijaliziranim prodavnicama
47.6	Trgovina na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u specijaliziranim prodavnicama
47.7	Trgovina na malo ostalom robom u specijaliziranim prodavnicama
47.8	Trgovina na malo na štandovima i tržnicama
47.9	Trgovina na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Cilj istraživanja

Uslužne statistike zauzimaju važno mjesto u nacionalnoj ekonomiji i tokom posljednjih decenija sve više dobivaju na značaju. Razlog tome jeste činjenica da je veliki broj poslovnih subjekata registriranih u uslužnim djelatnostima, posebno u djelatnostima trgovine, te njihov promet ima značajno učešće u ukupno ostvarenom prometu u zemlji.

Statistika distributivne trgovine primarno ima za cilj da pruži blagovremene informacije o promjeni razine ostvarenog prometa ali i drugim relevantnim pokazateljima. Indeks prometa distributivne trgovine jedan je od ključnih pokazatelja ekonomske aktivnosti zemlje koji pomaže tijelima državne uprave i poduzećima iz privatnog sektora u procesu donošenja odluka. Primjenjuje se i za procjenu rezultata sektora trgovine, potrošnje stanovništva, kao i pri izračunu nacionalnih računa. Metodologija istraživanja distributivne trgovine je propisana Uredbom Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim poslovnim statistikama iz 1998. (Aneks D) i njenim izmjenama i dopunama (u daljem tekstu EU-STS regulativa) kao i preporukama Eurostata iz ove statističke oblasti.

Obuhvat

Istraživanjem su obuhvaćeni poslovni subjekti/pravne osobe koji su prema glavnoj djelatnosti registrirani da obavljaju djelatnost trgovine (područje G - KD BiH 2010) te su u manjoj mjeri zastupljeni poslovni subjekti koji su prema glavnoj djelatnosti registrirani u drugim djelatnostima (industrija, građevinarstvo, ugostiteljstvo, itd.), ali ostvaruju značajan promet u trgovinskim djelatnostima. Za potrebe istraživanja korištena je Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine-KD BiH 2010 koja je u potpunosti usklađena sa Europskom klasifikacijom ekonomskih djelatnosti NACE Rev.2. Cjelokupno područje Bosne i Hercegovine je obuhvaćeno istraživanjem. Istraživanjem nisu obuhvaćeni poduzetnici.

Uzorak

Za provođenje istraživanja distributivne trgovine u BiH koristi se kombinirani metod punog obuhvata i stratificiranog slučajnog uzorka. Uzorak je podijeljen na stratum prema klasi finansijskog podatka (finansijski izvješće za prethodnu godinu) i djelatnosti poslovnog subjekta (oblasti 45, 46 i 47-KD BiH 2010). Kao pomoćna stratificirna varijabla koristi se broj zaposlenih. Izabrani uzorak distributivne trgovine za 2020. godinu reprezentativan je na razini Bosne i Hercegovine, kao i na razini Federacije BiH, Republike Srpske i Brčko distrikta BiH.

Prikupljanje i obrada podataka

U provođenju istraživanja sudjeluju zvanične statističke institucije u BiH. Temeljna varijabla promatranja je tromjesečni promet poslovnog subjekta bez PDV-a, koji je sukladno EU-STS regulativom iskazan posebno. Podaci prikupljeni od izvještajnih jedinica, putem obrasca K KPS TRG 02, predstavljaju temelj za procjenu podataka za ukupnu populaciju. Agregiranje prometa na više razine (oblast, područje ili specijalni agregati) djelatnosti se vrši prije kompilacije indeksa.

Kompilacija indeksa

Indeksi prometa distributivne trgovine iskazuju se u nominalnim vrijednostima i računaju se u odnosu na novu baznu (2015) godinu, koja se primjenjuje u obračunu indeksa od prvog tromjesečja 2018. godine. EU uredbom (EC) broj 472/2008 propisana je primjena bazne 2015. od siječnja 2018. u zemljama članicama EU. Indeks prometa izražen je u tekućim cijenama (nije otklonjen uticaj promjene cijena).

Sezonsko i kalendarsko prilagođavanje indeksa

Statističke institucije u BiH uvažavajući način diseminacije podataka u EU, indekse objavljuje u sljedećim oblicima:

- izvorni (neprilagođeni) indeksi,
- sezonski prilagođeni indeksi- desezonirani indeksi i
- kalendarski prilagođeni indeksi

Obzirom da desezonirani i kalendarski prilagođeni indeksi imaju mnogo veći značaj i reprezentativniji su korisnicima statističkih podataka detaljno su prikazani u tabelarnom obliku.

Desezoniranje podrazumijeva da su su podaci prilagođeni za utjecaj sezone i kalendarske dane. Podaci koji se uspoređuju sa podacima iz prethodnog razdoblja se, prema preporukama Eurostata, prezentiraju i tumače u desezoniranom obliku. Kalendarsko podešavanje podrazumijeva da su podaci prilagođeni za utjecaj kalendarskih i radnih dana. Podaci koji se porede sa podacima istog razdoblja prethodne godine se prezentiraju i tumače u kalendarski prilagođenoj formi indeksa ili stopa rasta. U slučaju da navedeni kalendarski efekti značajno utiču na promatranu vremensku seriju, potrebno je iste otkloniti.

Kalendarsko i sezonsko prilagođavanje vrši se u JDemetra + aplikaciji (verzija 2.2.1) metodom TRAMO-SEATS na izvornim tromjesečnim serijama podataka sukladno smjernicama Eurostata. Zbog svojstva primijenjene metode prilagođavanja,

dodavanjem novih opservacija mogu nastati određene promjene na ranijoj seriji već objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa.

Diseminacija podataka

Rezultati istraživanja izražavaju se u obliku indeksa i stopa promjene te se od 2014. godine u redovitoj tromjesečnoj dinamici publikuju u formi priopćenja za javnost na web stranici Agencije za statistiku BiH (www.bhas.gov.ba). Prezentacija i interpretacija indeksa potpuno je usklađena s onima koje su propisane EU-STS regulativom što omogućava domaćim i međunarodnim korisnicima neposredno poređenje indeksa prometa distributivne trgovine BiH sa indeksima drugih zemalja.

Revizija podataka

Redovita priopćenja distributivne trgovine objavljuju se u tromjesečnoj dinamici i sadrže preliminarne podatke. Revizija podataka podrazumijeva da se podaci za prethodno tromjesečje (t-1) revidiraju sukaldno novim informacijama, te je moguće da se podaci objavljeni nakon revizije razlikuju od ranije objavljenih, preliminaranih podataka. U priopćenjima je jasno naznačeno o kojim se podacima radi, tako da korisnici statističkih podataka mogu pravilno da ih tumače. O izmjenama podataka i razlozima korisnici će biti obavješteni na prikladan i transparentan način, u redovitim tromjesečnim priopćenjima i drugim publikacijama za javnost kao i na web stranici Agencije za statistiku BiH.

Definicije

Promet je ukupan fakturirani iznos koji poslovni subjekt obračuna za prodane robe ili pružene usluge u trgovini tijekom referentnog razdoblja trećim osobama i odgovara njihovoj tržišnoj vrijednosti. Uključuje i troškove povezane sa prodajom kao što su transport, pakovanje, itd. prenijete na kupca, čak i ako su ti iznosi posebno iskazani na fakturama. Porez na dodanu vrijednost (PDV) isključen je iz prometa.

Distributivna trgovina uključuje sve oblike trgovinskih aktivnosti, od nabavke robe od proizvođača do isporuke robe krajnjem potrošaču na domaćem tržištu. Ona obuhvata: trgovinu na veliko za vlastiti račun, posredovanje u trgovini na veliko, trgovinu na malo i popravke motornih vozila i motocikla, te trgovinu predmetima za osobnu uporabu ili uporabu u kućanstvu.

Trgovina na veliko je aktivnost kupovine i preprodaje robe industrijskim, trgovačkim, profesionalnim korisnicima i ustanovama i drugim poslovnim subjektima koji se bave trgovinom na veliko ili na malo. Također, uključuje i tranzitni promet robe (prodaja robe koja se po nalogu prodavača izravno isporučuje kupcu bez prethodnog uskladištenja kod prodavača).

Trgovina na malo obuhvaća aktivnosti prodaje roba krajnjim potrošačima, odnosno stanovništvu (za osobnu potrošnju ili za uporabu u kućanstvu).

Kratice

EU- Europska unija

Eurostat- Statistički ured Europske unije

FZS FBiH- Federalni zavod za statistiku Federacije BiH

KD BiH 2010- Klasifikacija djelatnosti Bosne i Hercegovine 2010

NACE Rev.2- Statistička klasifikacija ekonomskih djelatnosti u EU

RZS RS- Republički zavod za statistiku Republike Srpske

SPR- Statistički poslovni registar

Znakovi

- nema pojave

Izdaje i tiska Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Telefon: +387 (33) 911 911 · Telefaks: +387 (33) 220 622
Elektronička pošta: bhas@bhas.gov.ba · Internetska stranica: <http://www.bhas.gov.ba>

Odgovara v.d. ravnatelja: Vesna Ćužić

Priopćenje priredio: Alen Bajramović

Podaci iz ovog priopćenja objavljuju se i na internetu
